

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878
NO. 66. — ŠTEV. 66.

Entered as Secend Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NEW YORK, THURSDAY, MARCH 20, 1933. — ČETRTEK, 20. MARCA 1933.

TELEFON: CHELSEA 3878

VOLUME XXXVIII. — LETNIK XXXVIII.

SADovi GANDHIJEVE PROTANGLEŠKE KAMPANJE

V SPOPADIH S POLICIJO JE BILO RANJENIH NAD STO INDIJCEV IN 30 POLICISTOV

Pokret indijskega voditelja za civilno nepokoršči-
no se širi. — Ljudska množica je napadla polici-
jo pred sodiščem, v katerem se bo vršil proces
proti kalkutskemu županu. — Gandhijev pristaš
obsojen na šest mesecev ječe.

RANGOON, Indija, 19. marca. — Več kot sto
Indijcev je bilo ranjenih v spopadu, ki se je zavrnil
med ljudsko množico in policijo pred sodiščem, v
katerem se bo začel te dni proces proti županu me-
sta Kalkute. Pa tudi policija ni odnesla zdrave ko-
že. Nad trideset policistov so odvedli v bolnišnico.
Red je napravilo šele vojaštvo, ki je proti večeru
stopilo v akcijo.

BARISAL, Indija, 19. marca. — Na šest mese-
cev ječe je bil obsojen Satindranath Sen, vodja pa-
sivnega odpora v tem okraju. Sen je bil šele pred
kratkim izpuščen iz ječe.

BORSAD, Indija, 19. marca. — Danes je dospel
v vas Raass Mahatma Gandhi, voditelj indijskih na-
cionalistov. Dasi je od tukaj do Raasa le pet milij,
so Gandhi in njegovi spremjevalci potovali skoro
ves dan.

Danes se bo Gandhijeva družba prepeljala pre-
ko reke Kankapur, nakar bo nadaljevala potovanje v Jalapur. Tam bodo začeli pridobivati sol, ki je angleški monopol. To bo tudi pravi začetek civilne
nepokorščine proti angleški vladi.

Pred par dnevi so aretirale angleške oblasti
Gandhijevega pribročnika Vallabhaia Patela, ker
je v svojem govoru ostro napadal angleško vlado.

Se tistega dne je imel podoben govor Gandhi,
toda njega si ni držnil nihče aretirati.

Gandhi je pozval prebivalstvo, naj mu pošlje pet-
sto prostovoljcev, ki se bodo udeležili kampanje
za civilno nepokorščino. To bo po njegovem mne-
nu najboljši odgovor vladi za aretacijo Patela.

Dosedaj se je Gandhi posrečilo pregovoriti več
kot sto uradnikov, da so izstopili iz angleške službe

SMRT ZNANEGA ANGLEŠKEGA DRŽAVNIKA

Balfour je umrl v dva in
osemdesetem letu. —
Bil je dolgo časa bolan.
Preživel je petdeset let
v angleški diplomatski
službi.

WOKING, Anglija, 19. marca. —
Eari Balfour, eno in osemdeset let
stari državnik, je umrl danes na
posvetu svojega brata, kjer je ži-
vel tekom zadnjega leta. Njegov
brat, Gerald Balfour, mu bo sledil
v naslovu.

De 10. marca se je Balfour pre-
hidal v želodec ter je pesal nepre-
stano, dokler ni nastopila smrt da-
nes zjutraj ob osmih.

Buletin, ki je objavil smrt, je bil
izdan malo pozneje. Konec je pri-
šel zelo mirno.

Pogrebne službe se bodo vrstile v
nedeljo na škotskem, in tudi v
Westminster Abbey se bo vršila slič-
na služba.

Petdeset let je bil Balfour značil-

"VOLSTEADovo POSTAVO NAJ SE PREKLICE!"

S tem gesлом se je vrnil
v Ameriko najslavniji
ameriški odvetnik Clarense Darrow.

Po devetmesetnem bivanju v Ev-
ropi se je vrnil včeraj v New York
najslavniji ameriški odvetnik Clarense Darrow.

Dostiravno je že precej star, je še
vedno dlan in krepak, poln agilnosti
in življena.

— Ce hočemo vrnil svobo do domovino, moramo preklicati Vol-
steadovo postavo, — je rekel. — V
tem mi mora sleherni pritrditi.
Kdo kolj je obožen prodaje izde-
lovanja ali prevajanja opojne pija-
če, se mora zagovarjati zastran kr-
jenja Volsteadeove postave, ne pa
zastran kršenja 18. amandmenta.
Ze vedrak se je pripeljalo, da je kon-
gres sprejal postavo, potem jo je
pa preklical.

— To so moji nazori. Če me
v slednjem smatrajo za anarhisto,
naj me smatrajo nič za to.

NEMCI GRADE NOVE VRSTE SUBMARIN

Submarin bo skrajno
varčval s prostorom ter
bo streljal nevidne tor-
pede. — Načrt je še v
privatnih rokah.

BERLIN, Nemčija, 19. marca. —
Profesor Osvald Flamm, znani nem-
ški mornariški arhitekt, je izumil
nov tip podmorskih čolnov ter po-
lagalcev min. Flamm, ki je profes-
or na berlinskem tehničnem zavodu,
je objavil naslednje podrobno-
st njegove predlagane konstruk-
cije:

Podmorski čoln in polagalci min-
bodo imeli "uspešnostni princip"
torpeda, ki je preobral vse mo-
derne tipove lahkih križark.

Podmorski čoln bo imel 1554 ton
ali štirinajst ton več kot slavni an-
gleški "O" razred.

Imel bo šest torpednih tub; angle-
ški jih ima osem.

Na površini bo razvijal po 22 voz-
jev, mesto 15 vozjev kot jih raz-
vijajo pomorski čoln "O" razreda.

Potopljen lahko napravi sedem
vozjev, angleški samo šest vozjev.
Nosi bo prvi resnično nevidni
torpedo, kar so jih kdaj zgradili.

Načrt Flamma je načrt pravilne-
ga državljanca, kajti Versaillski po-
godba prepoveduje Nemčiji graditi
podmorske čolne.

HINDENBURG POZDRAVIL REČNI PARNIK

ZGOREL V BOLIVIJI

BOGOTA, Colombia, 18. marca.
Včer kot dvajset potnikov in dosti-
članci p. sadke rečnega parnika

"Bucaramanga" je izgubilo danes
življenje, ko je pričel goretih tovor.
obstoječ iz petroleja pri pomolu v La Dorado, ob Magdalenski reki.

Parnik je bil popolnoma uničen. Le
dost potnikov se je moglo rešiti od
okupnega števila več kot tridesetih.
Večina posadke, med njimi tudi ka-
pitán Antonio Velez, je umrl plameni.

Drugi parniki v Dorado pri-
stanišču niso mogli priskočiti na
pomoč, ker so se bali eksplozivne
vsebine tovora.

Petdeset let je bil Balfour značil-

ITALIJA ZAHTEVA ENAKOST

Grandi zahteva, naj se
vzdrži washingtonsko
razmerje. — Ne boji se
izolacije. — Nadaljne
novosti iz Londona.

LONDON, Anglija, 19. marca.
Edini odgovor Italije na pritisk, katerega so izvedli mornariški dele-
gatje, je bil, da je ponovila svoje
stališče ter se ni hotel umakniti
tudi bi preprečila ostalim silam, da sklenejo dogovor glede oborož-
vanja.

Italijani so trdili, da jim je ob-
ljubil Aristide Briand z drugimi so-
udeleženci vred pri washingtonski
konferenci leta 1922 enakost. Vsled
tega ne vidijo nobenega razloga,
zakaj bi danes izpremenil to raz-
merje.

Po mninju opazovalcev sta dve
možni rešitvi. V prvih vrstih naj bi
sklenili dogovor med štirimi silami
ter izključili Italijo. V drugi vrsti
pa naj bi sklenili dogovor med tre-
mi silami ter popolnoma izpustili
Italijo in Francijo, dokler se ne
najde kakega temelja, da se skle-
ni novi dogovor.

Upanje, da bo "pretnja" izoliranja
Italije dovedla do tege, da bodo opustili svoje nelzprosno
stališče, je izginilo danes, ko so
izvedeli iz verodostojega vira, da se
zunanjii minister Dino Grandi ne
boj posledic izolacije.

Ceprav so tako francoski kot ita-
lijanski voditelji včeraj obiskali Amerikane, se vendar glasi, da za-
vzemajo Združeno stališče, da vla-
da v evropskih zadevah popolno
mirtvilo.

MACHADO PREMAGAN

HAVANA, Cuba, 19. marca. —
Cubansko najvišje sodišče je danes
razveljavilo odredbo cubanskega
predsednika Machada, da se ne
smejo vrstiti nikake manifestacije,
parade in drugi sestanki tekmo do-
be, ko bodo na Cubi rezali sladkor-
ni trs ter ga mleli. Sodišče je iz-
javilo, da je ta odredba protiustav-
na in da nima najvišji eksekutivni
uradnik nikake pravice, da omesti
pravo, dokler bodo zborovana
redna in odgovarjala policijski
mipresos.

PES NAPADEL UNAMUNA

ZAMORA, Španija, 19. marca. —
Profesor Miguel de Unamuno, do-
bro znan avtor, ki je bil nekoc po-
vzeten pred sodišče, ker je napadel
kralja Alfonsa, si je zlomil levo ro-
ko ter precej razpraskal desnico, ko
se je boril proti podvajjanju psu.
Napaden je bil, ko je šel v svojemu
prijatelju Julio Ayuso, načelniku re-
publikanske stranke v Zamoru ter
se skušal ubraniti psu z golino ro-
kama. Zdravnik sprekal, da ne bo
mogoč pisati več tednov.

BANDITI UMORILI DVA TI- SOC LJUDI V KIANGSI

SANGHAJ, Kitajska, 19. marca.
Organizirani banditi so masakri-
rili dva tisoč ljudi v Fuanu, pro-
vinci Kiangsi, kot so javljala poro-
čila, ki so dospelih danes semkaj.
Drugi banditi pa nameravajo ob-
noviti napade na Amerikance in
člane drugih inozemskih trgovskih
organizacij ob srednjem toku Jakt-
se-reke.

O masaku v Kinangsi provinci
so poročali že domači listi. Sodni-
ki v Kianfu so naprosili naciona-
listično vlado, naj podigne vojaže
proti banditom.

Naročila na "Glas Naroda" —
največji slovenski dnevnik v Zdra-
ženih državah.

PAPEŽ PROTI BOLJŠEVIKOM

Papež je klečal eno uro
pred altarjem sv. Petra.
Ruski dijaki v Rimu so
slovenski odgovarjalci
na molitve.

VATIKAN CITY, 19. marca. —
Papež Pi XI. je danes priselil s kri-
žarsko vojno rimsко-katoliške cer-
kve proti preganjanju vere v sō-
vjetski Rusiji, ko jebral slovensko
mašo pokore in očičenja za profa-
nacijo Cerkev v krštvu veličanstva.

Odkar je papež maševal pri o-
tvorjenju Euharističnega kongresa
v Rimu leta 1922, se ni vrnil v Sve-
toliči. Stolnici še nobena ceremonija, ki
bi bila prevzeta s takim navdušenjem
in slovenskim dostopanjem.

Na latinsko Liturgijo služuje boži-
je so odgovarjali slovenski dijaki
materinsčini.

— Resitelj sveta, reši Rusijo! —
so ponavljali dijaki neprestano.

Tokom vse ure, med molitvami
in čitanji, je papež klečal pred al-
tarjem.

Masa je bila posvečena z bogato
rusko godbo, kakršne niso bila va-
jena rimska učesa.

Ceremonija je privabilna na tiso-
če potnikov iz vseh delov Italije in
vsi kardinali so dobili posebna va-
bila.

Bazilika je bila opremljena z le-
senimi barvikadi, da vzdrže red
torov, ter so jih mleli. Sodišče je iz-
javilo, da je ta odredba protiustav-
na in da nima najvišji eksekutivni
uradnik nikake pravice, da omesti
pravo, dokler bodo sedemdeset tisoč ljudi.

TAFTOV BRAT O PROHIBICIJI

Nekateri suhači so raz-
trobili v svet, da je bila
osnovana zarota, ki ima
svoj izvor v inozemstvu
in koju namen je odpraviti
prohibicijo.

WASHINGTON, D. C., 19. marca.
Danes je bila pozvana pred zbor-
nici justični odbor skupina ugled-
nih suhačev, med njimi tudi brat
pokojnega predsednika Tafta, Horace O. Taft, in bivši mornariški
ajnik Josephus Daniels.

Taft je ustavnitelj in ravnatelj
Taft Preparatory School v Water-
town, Conn.

Justični odsek se hoče prepričati,
koliko je resnice na govoricah,
katere so raztrobili v svet suhači,
da je bila osnovana nekakšna zarota
za preklic osemnajstega amendmen-
ta.

• V to svrhu so baje tujezemski
rodjajalci žganja prispevali sto milijonov dolarjev.

Odboru bo prečitana tudi brzo-
javka Evangeline Booth, načelnice
Salvation Army.

Miss Wood je preveč bolna, da
bi mogla oscobno pričati.

Malo prej je bil zaslišan gene-
ralni pravnik Mitchell, ki je pri-
šel, da sodišča hitreje odpravljajo
slučaj, ki se tičejo krenšja prohibi-
cije, kot so jih odpravljala pred
dvema ali tremi leti.

Tudi več otočencev je spozna-
nil krimiv kot jih je bilo prej.

DVA ZGORELA PRI ZRAKOPLOVSKI NESREČI

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Louis Benedik, Treasurer

Frank Sakser, President
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

za celo leto večja list za Ameriko	za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	za pol leta	\$3.50
za pol leta	za inozemstvo za celo leto	\$7.00
za detrt leta	za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemski nedelj in praznikov.

Doplji brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se bodovali posiljati po Money Order. Pri spremembah kraja narocnikov, prosimo, da se nam tudi preinje bivalisce naznam, da natreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 2878

SPANSKA ŽALUJE

Včeraj so pokopali v Madridu bivšega španskega diktatorja generala Primo de Rivero.

Mož, ki je še pred par meseci vladal Španski z željeno roko, je umrl v izgnanstvu v zakotnem pariškem hotelu.

Sest let je vladal Španski. Tekom svojega režima je imel le malo prijateljev, sovražnikov pa vsepolno.

Toda ko se je razširila novica o njegovi smrti, se je vsa Španska zavila v globoko žalost.

Izgnani samosilnik se je vrnil po smrti kot triumfator v Madrid.

Vsa Španija mu poje slavo, in njegov pogreb ni nje zaostajal za kraljevskim pogrebom.

Špance so kar preko noči pozabili vsa njegova našila, njegov železen režim in pa dejstvo, da je moralno tekom vseh šestih let njegove vlade časopisje dosledno molčati in da je bila svoboda govora popolnoma zatrta.

V mrtvem diktatorju vidijo le moža, ki je uspešno vodil in zavrl Špansko kampanjo v Maroku ter že vsaj deloma uredil razorne razmere na Španskem.

Vse drugo je narod pozabil.

De Rivera se ni povzpel k moći po volji naroda, oziroma vsled zahteve javnega mnjenja.

Diktatorske vajeti mu je dal v roko kralj, v namenu, da prepreči revolucijo v deželi ter si zajamči prestol.

Lahi ob vsaki mogoče priliki nazdravljuje svojemu diktatorju. Če je to nazdravljanje pristno ali se na komando vrši, je seveda drugo vprašanje.

Dejstvo pa je, da Špance niso tekmo režima nikdar nazdravljali de Riveri. Vzrok tiči najbrž v splošni odvratnosti Špancev proti vsem političnim vprašanjem. De Rivera je skušal ustvariti iz Patriotične unije fašistično organizacijo po italijanskem uzoru, kar se mu pa ni posrečilo.

De Riverova diktatura se je v političnem oziru popolnoma izjalovila.

Nihče pa ne more tajiti, da je bil de Rivera prežet z iskreno domovinsko ljubeznijo ter da si je z vsemi redstvi, ki so mu bila na razpolago, prizadeval dosegiti blagostanje za svoj narod.

Moderniziral je španske železnice ter pospeševal javne gradnje.

V vseh teh stvareh se je pa izkazal bolj za vojaka kot za civilnega upravnega uradnika.

Ko se je pojaval v industriji splošen zastoj, ko je zaračela vrednost denarja od dne do dne bolj padati, je spoznal, da se je prizljal konec.

Ko je pa slednjih izgubil zaupanje armadnih in mornariških časnikov, je odstopil kot diktator ter se podal prostovoljno v pregnanstvo.

ČEŽELA STARIH SAMCEV.

Slobodna irska država je dežela, samcev med 25. in 30. letom 65 odstotkov, vendar je Švedska zelo dolge starosti, kar se ženijo tako pozno, da je bilo pr. zadnjem stetju našteti 80 odstotkov moških v dobi 25 do 30 let, ki so bili se neobesenjeni; 35-letnih je bilo samocev še vedno 62 odstotkov, 40-letnih pa še vedno polovica. Tri četrtine Ircev so teda očeni še v zelo zeli dobi, kar je morda pripadla modrosti, ali pa pojemajoči odpornosti.

Iz Jugoslavije. Dopisi.

Dr. Laginja na smrtni postelji.

Zdravstveno stanje bivšega bana dr. Matka Laginja se ni niti najmanj izboljšalo. Vsak čas prispekuje katastrofo. Bolnika je obiskal tudi komandančni armije general Matič, ki se je v imenu kralja informiral o zdravstvenem stanju. Med drugim je posetila dr. Laginja posebna deputacija iz bolnikovega rojstnega kraja Kastava z mestnim načelnikom.

Samomor bednega starca.

Na Sušaku se je obesil 72 let star kocija Josip Lošak, rodom iz Postojne. Dolgo vrsto let je bil na Sušaku zaposlen kot kocijač, v zadnjih mesecih pa je ostal brez službe zaradi svoje starosti. Začel je v veliko bedo in gladoval. Iz obupnega položaja ga je rešila prostovoljna smrt.

Tragična smrt mlade žene.

V slavonskem Maruševcu se je te dni 18-letna vaška lepotica Ema Mežančar poročila z 22-letnim sihomogomogom posestnikom. Svatba se je vršila prav svečano. Mlada žena je prihajajoče goste kropila z blagislojeno vodo ter z njimi plesala. Ko je tako pokropila nekega dolega gosta in hotela z njim zapesti, jo je mahomna zadela kap in zgrudila se je mrtva na tla.

Zdravniška pomoč je ostala brez utpeha. Nesrečno mlado ženo so pokopali v njem svatbeni oblike. Srbsko pravoslavno cerkev bodo zastopali episkopi Irinej, Nikolaj in Dosatej ter bivši minister za vere Janjič. Vodja zajednice krščanskih miladih ljudi Mote je sklical ta konferenca v to svrhu, da se razpravlja o sodelovanju cerkva na Balkantu z organizacijami te omladine.

Kitajski zdravniki v Jugoslaviji.

V teku tega meseca pride v Zagreb delegacija kitajskih zdravnikov pod vodstvom dr. Lhy, enega najuglednejših strokovnjakov na polju higijene. To zdravniško delegacijo je v Jugoslavijo poslala Kitajska narodov. V Zagrebu bo ostala delegacija kitajskih zdravnikov tri tedne ter bo proučevala higijensko organizacijo in socijalno medicino.

Prihod Alberta Thomasa v Beograd.

27. februarja je prispel iz Bukarešte generalni ravnatelj Mednarodnega urada za delo dr. Albert Thomas. V njegovem spremstvu je tudi njegova soprona, ki je rodoma iz Kragujevca. Albert Thomas je postal v Beogradu tri dni, nakar je vstopoval v Kragujevac na obisk v svojem tatu. Pesetil bo tudi Oplenac, kjer se bo poklonil na grob kralja Petra. Iz Jugoslavije se vrne v Ženevo.

Povisanje krušnih cen v Beogradu.

Beograjski peki so povisili cene kruha za 1 Din. Predsednik Udruga pekičev je izjavil novinarjem, da to prav zaprav ni nobeno povsod, ker je vecina pekov pleka doslej hlebce po 600—800 metrov 1000 gramov. Sedaj se bo vršila stroga kontrola, da bo vsak kruh 4 Din in za črni 3 Din za kg. Kljub temu je to povisanje cen zelo razburil beograjsko meščanstvo, ki je ga povida za povisanje cen kruhu prepričano, da ni nobenega pravoker je notorično, da cena pšenice pada.

Zaprtica in bolne življe dozvoljajo strupom, da se preklici, ker je bilo potreben posrednik občinstva in maturant, pač pa vrednost, kiši življenje, in zadosten zdravost, nemožnost, slabost v želodcu, zdravje, nego življenje in misljenje med in sprosto slabo zdravje.

Nug-Tone vrejajo creva in odzene zaprtico, s tem da odčisti telo, bolegi geči in strupev. Priravnova dobrodelno sile in moč vsem organom, primere počitne osveževanje spanje in daje novovojetje življenje. Vi lahko dobite Nug-Tone v vseki lekarji. Ako vas lekarji tega nima, recite mi naj istega narisi za vas od njegovega prekupovalca.

—

Za one, ki so slabega zdravja

Zaprtica in bolne življe dozvoljajo strupom, da se preklici, ker je bilo potreben posrednik občinstva in maturant, pač pa vrednost, kiši življenje, in zadosten zdravost, nemožnost, slabost v želodcu, zdravje, nego življenje in misljenje med in sprosto slabo zdravje.

Nug-Tone vrejajo creva in odzene zaprtico, s tem da odčisti telo, bolegi geči in strupev. Priravnova dobrodelno sile in moč vsem organom, primere počitne osveževanje spanje in daje novovojetje življenje. Vi lahko dobite Nug-Tone v vseki lekarji. Ako vas lekarji tega nima, recite mi naj istega narisi za vas od njegovega prekupovalca.

—

Neobicajni napad na turiste.

Ko se 23. februarja vraca skozi selo Mocioci neki turisti proti mestu, jih je napadla skupina 15 seljakov, ki so zahtevali od turistov 500 Din od kupnine, aka želijo oditi brez neprilik. Po daljšem pogajaju je turist Madžarovici dal napadcem 150 Din, kolikor je imel pri sebi. Seljaci so mu vzelci se nekatere druge predmete ter izjavili, da mu jih bodo vrnili, čim pošteje še ostalih 150 Din, za kolikor so končno zedinili. Madžarovici je bil ob tej priliki tudi lahko ranjen.

Neobicajni napad je bil javljen žandarmeriji, ki je uvelia najstrožjo preiskavo.

DOMACA ZDRAVILA

V zalogi imam jedilne disave, Knajpovo jedilno kavo in importirana domaća zdravila, katera praporita mrs. Knajp v knjigi —

DOMAČI ZDRAVNIK

Pišite po brezplačni centki, v katerem je objektivno opisana vsaka rastolina in kaj se radi z njo.

V centru boste našli še mnogo drugih koristnih stvari.

MATH. PEZZIR

Box 772, City Hall Sta., New York, N. Y.

(3x 19-21)

Velikonočni prazniki se bližajo...

GOTOVO se boste tudi to leto spomnili svojih dragih v stari domovini, z malim ali večjim denarnim darilom za velikonočne praznike.

Pripravljeni smo popolnoma za točno izvršitev vseh naročil, vendar prosimo, ne odlasati in nam naročila poslati čimprej mogoče. Večkrat se odpomore najni potrebi, in veselje obdarovancev se podvoji, ako dosegne denar pravočasno.

SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street
NEW YORK, N. Y.

S pota.

V San Francisko, Cal. Slovenci prav lepo napredujejo. Imajo društva, spadajoča k raznim Jednotam in Zvezam, pa tudi samostojna srpska in kulturna društva. Samostojno društvo, ki ima močno blagajno in veliko število članov, je čao najstarejših v San Francisco.

Ko sem pred tremi leti potoval po teh krajih, so se slišali posamezni glasovi v Slovenskem Narodnem Domu. Danes pa že stoji na Kranjskem Hribu. Tako se namreč imenuje slovenska naseljava.

V Domu je veli dvoran, da lahko državljev v občini zboruje. Na kraljevem hribu je bil zgoden dvor, na katerem je bil vodilni predstojnik.

— Mati — je rekel — ali se vsa pravljica začenja z bosedami:

— Enkrat je bil v grof... — Enkrat so bili trije bratje... — Enkrat je bil strasen zmaj... in tako dalej. In tako dalje, brez konca in kraja.

Fant je poslušal in se čudil, slednjic se je pa tudi pravljic navale.

— Mati — je rekel — ali se vsa pravljica začenja tudi drugače.

— Kakoj? Povej mi, — je pozvezjal sinček.

Pravljice se tudi takole začenja:

— ja rekel — je rekel — je pozvezjal sinček.

— Mati — je rekel — ali se vsa pravljica začenja tudi drugače.

— Kakoj? Povej mi, — je pozvezjal sinček.

— Mati — je rekel — ali se vsa pravljica začenja tudi drugače.

— Kakoj? Povej mi, — je pozvezjal sinček.

— Mati — je rekel — ali se vsa pravljica začenja tudi drugače.

— Kakoj? Povej mi, — je pozvezjal sinček.

— Mati — je rekel — ali se vsa pravljica začenja tudi drugače.

— Kakoj? Povej mi, — je pozvezjal sinček.

— Mati — je rekel — ali se vsa pravljica začenja tudi drugače.

— Kakoj? Povej mi, — je pozvezjal sinček.

— Mati — je rekel — ali se vsa pravljica začenja tudi drugače.

— Kakoj? Povej mi, — je pozvezjal sinček.

— Mati — je rekel — ali se vsa pravljica začenja tudi drugače.

— Kakoj? Povej mi, — je pozvezjal sinček.

Njegova čast.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

Le senca je bilo ka, le sleplio! — je mirmraja, komaj slišno. Nato pa so se naenkrat odprle na široke njene oči. Kot blazna se je ozrla na krog. Pregledala ga je še enkrat:

Torej ti me ne ljubiš, Anton Althoff? — je vprašala s pojema-jocim ter brezizraznim glasom.

On je upal, da je postala mirnejša.

Resnica je pravo zdravilo za njo. — je rekel sam pri sebi, a nataša je odvrnila:

— Ne!

Tedaj se je rezko in ostro nasmehnila, se vrgla s par skokov preko nešipa ter skočila v reko. Globoka, temna voda se je zgrnila nad njo kot da nočnik več izpustiti svoje žrtev.

Anton je osmahuil razmij, kot da ga je zadel mrvoud. V naslednjem trenutku pa stekel jopič, vrgel klobuk na stran ter pribel klizat, na pomoč delavec.

Nato pa je planil v valovje. Ko je prišel zopet na površje ter se pribel čirati na krog, je viden, da jo je voda odnesla že precej daleč po reki navzdol. Hitro je plaval za njo, a še predno jo je mogel dosegel, je zopet izginila v vodi. Zopet se je potopil, da ju prime a se mu ni posrečilo. Z vso silo je plavala naprej. Pri tem pa je poslušal, če se bliža kakša pomoč. Še enkrat je naglas zakritjal proti gozdu, da opozori delavece. Neizmeren strah se ga je lotil, da bo moral sam izvršiti rešitev.

Zopet je viden Vero, kako je prišla na površje. Z vso svojo silo je planil proti dotičnemu kraju in v zadnjem trenutku, ko se je že skoraj zopet potopila, jo je prijet za oblike. Na srečo je postala nezavestna ter se ni upirala. Polagoma je plaval z njo naprej. Oviral ga je brzi tek reke.

Na srečo pa so delaveci slišali njegove klice na pomoč. Prišli so hitro, ko jih je Anton se enkrat poklical. Potegniti otrplje telo Vere po strmem bregu, ni bila posebno lahka stvar. Drugace pa ni bilo mogoče zavrnati resljivega dela. Končno je bila Vera na varnezn. Ne da bi se brigal za njen premočen obliko, je pokleknil ter prisluškoval utri-panjem njenega srca.

— Hvala Bogu, — se živi! — je rekel iskreno. Nato pa se je obrnil proti ljudem, ki so se medtem približali.

Dama se je ponesečila. — Videl sem, kako je izpoddrnsila ter padla v vodo. Ali jo mogoče kdo pozna?

Neki stari mož je dvignil svojo čepico.

— Zelo dobro. To je žena italijanskega konzula. Videl sem jo po-prej tli skozi gozd.

Anton je vzdihnil.

Lahko je navidez ohranil sloves, ker je ženska v splošnem ne-znana.

— Ali poznate mene, ljudje?

— Ne, gospod.

— Ali ve kdo za kakega zdravnika v bližini?

— Jaz, gospod.

— Potem tečite ter pošljite zdravnika na njen dom. Vi pa jo primite ter odnesite hitro domov, saj ni daleč od tukaj, kaj ne?

— Pet minut, gospod.

— Dobro. Tukaj je denar, razdelite si ga. Hitite, kar najbolj mogoče. Predvsem pa se izognite vsej pozornosti!

Izpraznil je vrebino denarnice v zuljave roke delavec.

Ljudje so se hitro lotili dela. Bogata, žvenketajoča nagrada je vse navdušila.

Eden je stekel po zdravniku.

Drugi pa so dvignili Vero ter jo odnesli.

Anton se je hitro obokel ter korakal za njimi, podpirajoč njeno glavo. Na robu gozda je obstal.

Skriz za grm je viden, kako so služabniki naglo sprejeli svojo ne-zavestno gospodinjo. Tako nato je viden delavec prihajati z zdravnikom. Olajšan se je pripravil, da odide tudi on.

Naenkrat pa je zopet obstal. Potegnil je iz listnice vizitko ter zapisal manjo s svinčnikom par besed:

Cestita gospodična!

Prosim Vas iskreno, da me takoj obvestite, kakor hitro se bo Vara zavedla. Ne morem prositi nobenega drugega. Vaši mol-čnosti zaupam brezpogojno.

Vedno hvaležni

Anton Althoff.

Nato je sedel v voz ter se odpeljal domov.

Helma je prišla po stopnicah ter hotela oditi v obednico, ko je zapazila, da so odprta vrata na vrt.

Presenečeno se je ozrla ven ter obstala kot prikovana. Čuden spre-vod se je pomikal po siroki glavni cesti od vrtnih vrat proti hiši.

Spoznaš je par služabnikov ter opazila tuje delavece, ki so nosili zelo težko breme.

Prestreljena je poliheta proti njim.

— Kaj se je zgodilo? — je zajecala ter končno zagledala bledo lico Vere, obdano od mokrih las.

Delavci so ji sporili, kako so našli tujega gospoda in Vero, in kaj tam je povedal tuji gospod.

Helma se je hitro pomirila. Tukaj mora hitro nastopiti, kot se spo-dobi hicerki pogumnega oceta.

— Hitro, zdravnika! — je ukazala bližnjemu služabniku.

— Ta bo takoj tukaj, — je rekel stari delavec.

— Mladi gospod, ki je potegnil damo iz vode, je takoj poslal enega naših tovarisjev po zdravniku.

Helma je ukazala delavcem, naj polože Vero na preprogo, nakar je služabnikom ukazala odnesti gospo skrajno previdno v njeno spalno sobo. Nato pa je stopila še enkrat pred delavece.

— Kdo je bil gospod, ki je rešil gospo?

— Tega ne vemo!

— Kakšen je bil?

— No, bil je velik in lep človek, z rjavimi brki. Imel je zelo fin po-vršnik ter tudi precej denarja...

Drug mu je segel v besedo.

— Kaj pa hoče pravzaprav? On nam je obljabil dobro nagrado

ter bomo prinesli ponosnejši semka!

Pri tom je poredno pošknil na svoje tovarisce.

Helma je sicer pregledala ta manever, a vendar tukaj nagradila ljudi.

— Kje pa je ostal gospod? — je še vprašala.

— Šel je z nami do roba gozda, — nato je obstal ter zrl za nam!

Helma je siutila, da bo uganila resnico. Čuvala pa se je, da naga-las izjavlja svoje domneve. Ukažala je ljudem, naj se odstrani. V istem trenutku je dosegel zdravnik. Helma ga je takoj odvedla v spalno sobo. S pomočjo strežnice je Helma slekha konzulico. Solze globokega sočutja so ji tekle medtem po licu, ko je videla bolestni izraz na obrazu Vere.

(Dalje prihodnjih.)

FOTOGRAFIJA

Fotografija ni moda, in kar n-
zdržujo z modo, ni moderno, in
kar ni moderno, je trajno. Zato tudi
fotografija ni povržena času, ampak se s časom razvija dalje, ne
da bi se bistveno količaj spremeni-
nila. Se vedno kot v prvih povojih
se slika svetloba in senca, luč in
tema in v tem je bistvo. Pač so
danes priponoki povsem drugačni
bistvo pa je vedno eno in isto,
in kar ne sliči na tem bistu, ni
več fotografija, temveč modi pod-
vrženi izrodek, ki naj kmalu izgi-
ne, ker nima jedra, nima podlage.

Fotografska umetnost mogoče ni
umetna, a vendar ni tako vsakdanja
reč, kakor si to običajno
marsikdo misli, ki se ni poglibil v
to znanost. Umetnost se more le
ustvariti, zato ni vsaka fotografija
umetnost. Taka fotografije pa ni
posnela samo onega površja, ki ga
večina vidi, ampak nam prikaže
kar v naravi vidi le umetni-
ško oko, in to je ravno umetnost.

Kakor pa je danes umetnost živeti, prav tako je tudi umetnost
fotografirati, a vendar je marsikom živeti tako brezskrbno, tako
tjavendan, prav tako se tudi danes
v največji meri fotografirati kar
tjavendan. Ampak ona ni pravo
življenje, to ni pravo fotografiranje.
Saj še brez vzroka podarjena
star na dela veselja, akoprov je
mogoče kaj vredna, prav tako naše
življenje nima vrednosti, ako se
zanj ne trudimo, ake ne vemo, če
samo vredni, da živimo in če se
sploh zavedamo, da živimo.

Vsek dosegel uspeh v življenju
pa je naše plačilo, vsaka lepa
fotografija pa dokaz, da smo jo za-
služili, da smo se potrudili zanje
in na to smo lahko ponosni.

Življenja je težko, trnjava je pot
do cilja. Koliko nego in učenja je
treba, da se človek znajde sam pri
sebi in da more živeti. Tudi ni lahko
v kratkem času znati fotografirati,
akoprov so tečaji, kjer v kratkem času vse vidiš v tudi ž-
vse znaš, a vendar ne znaš se prav
nikev, prav tako, kakor če prideš
na konec svojih šolskih studij
pa vidiš, ko nastopi pot zasluga
ka lastnega kruha, da se seš tu
začne prava šola, šola življenja. Ni
čudno, da je v fotografiji prav
nakako stanje. Niti tu se tegla velika
črna zaveda. Mnogi misljijo, da
ni vsakdo za to, da bi se povpelj-
više v tej stvari, a vendar nas tu
življenje uči, da premagamo vse
ovire, če le hočemo.

Fotografija je slika, a slika ni
fotografija. Ako primerjamo te
dve, lahko rečemo, da gledamo fo-
tografijo z lastnimi očmi, a sliko z
očmi slikarja, torej ne z našimi,
temveč s tujimi. Zato toliko slik
ne razumemo, ker ne poznamo u-
metnika, ne poznamo njegove duše:
oči so ogledalo duše. Morda nam
je pa prav to všeč, oziroma nam je
bilo to všeč. A čas drvi naprej, za-
časom pa moramo tudi mi, sicer nas
čas zdrobi in gre preko nas. Nikdo
ne more trditi, da človek ustvarja
čas, da samo človek preobrazuje
čas, da samo človek preobrazuje
čas, naše življenje. A vendar
so umetnine za nas res umetnine,
ker jih mi danes ne zmorenje vž-
veti v ono dobo, ko so se ustvarjale.

Le redkom je usojeno, da jih
zadovolji se potrebuje, da
zlasti v sestavljanju fotografske
fotografije, da se ustvarjajo
fotografije nam je dano, da zamoremo
črno obzorje bi bilo še vedno pri-
krojeno po obzorju drugih, a danes
samo tudi v tem svobodni, svobodni
s pomočjo fotografije.

Zato je fotografija danes tako
važna, tako zelo čislana. Brez nje
ne bi bili danes tako daleč, naša
kultura ne bi bila na takem višku,

naše obzorje bi bilo še vedno pri-
krojeno po obzorju drugih, a danes
samo tudi v tem svobodni, svobodni
s pomočjo fotografije.

PRVI IZLET LETA 1930 V JUGOSLAVIJO

PRIREDI DOBROZNANA

Sakser State Bank

na Cunardovem najhitrejšem ekspresnem

pariku

MAURETANIA

odpluje iz New Yorka preko Cherbourga

30. aprila

Potnikom, ki se bodo udeležili tega izleta, je zajamčena prijetna
vožnja od začetka do konca. Udobni, čisti prostori, izborna do-
mača kuhinja in dosti zabave. Oglejte si medpotoma Pariz.

TUDI TEDENSKA ODPLUTJA Z

BERENGARIA AQUITANIA MAURETANIA

8 dni do Jugoslavije

TAKOJ SI ZAJAMČITE PROSTORE
Vprašajte pri:

SAKSER STATE

BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

25 Broadway New York

57 BROADWAY NEW YORK

17 BATTERY PLACE, NEW YORK

NORTH GERMAN LLOYD

GLEDE PONOVNIH DOVOLJENJ IN DRUGIH ZADOVOLJSTV SE POKROVITE Z ZASTOPIKOM V VASEM MESTU ALI

PRIPRAVNA IN DIREKTNA ZVEZA Z VSEMI DELI EVROPE

57 BROADWAY NEW YORK

17 BATTERY PLACE, NEW YORK

NORTH GERMAN LLOYD

GLEDE PONOVNIH DOVOLJENJ IN DRUGIH ZADOVOLJSTV SE POKROVITE Z ZASTOPIKOM V VASEM MESTU ALI

PRIPRAVNA IN DIREKTNA ZVEZA Z VSEMI DELI EVROPE

57 BROADWAY NEW YORK

17 BATTERY PLACE, NEW YORK

NORTH GERMAN LLOYD

GLEDE PONOVNIH DOVOLJENJ IN DRUGIH ZADOVOLJSTV SE POKROVITE Z ZASTOPIKOM V VASEM MESTU ALI

PRIPRAVNA IN DIREKTNA ZVEZA Z VSEMI DELI EVROPE